

13b §

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveyspäällikkö

Ympäristöterveyspäällikkö johtaa ympäristöterveydenhuoltoa, jonka tehtäviin kuuluvat elintarvikevalvonta, terveydensuojelun ja tupakkalain valvonta sekä eläinlääkintähuollon ja eläinsuojelun tehtävät.

Ympäristöterveyspäällikön sijaisesta päättää ympäristöjohtaja ympäristöterveyspäällikön esityksestä.

Ympäristöterveyspäällikkö ratkaisee asiat, jotka koskevat seuraavia asioita ja hänellä on oikeus:

1. antaa ympäristö- ja rakennuslautakunnalta terveydensuojeluviranomaisena pyydetty lausunnot ja vastineet merkitykseltään vähäisemmissä lupahakemus- ja valitusasioissa ja vastaavissa.
2. päättää ympäristö- ja rakennuslautakunnan asettamien määräaikojen jatkamisesta merkitykseltään vähäisemmissä hallintopakkoasioissa.
3. myöntää terveydensuojelulain 6 §:ssä tarkoitettuja todistuksia
4. antaa terveydensuojelulain 15 §:ssä mainitun ilmoituksen tekijälle todistuksen ilmoituksen vastaanottamisesta, käsittelee ilmoituksen ja tekee tarvittaessa terveydensuojelulain 45 § tarkoitettua tarkastuksen. Tarvittaessa kuulee tarpeellisessa laajuudessa niitä, joihin vaikutukset voivat kohdistua.
5. terveydensuojelulain 18 §:ssä nojalla hyväksyy talousvettä toimittavan laitoksen ja nimeää talousvettä toimittavan laitoksen vedenjakelualueet ja antaa hakijalle terveydensuojelulain 20 §:ssä tarkoitettua tarpeelliset määräykset
6. terveydensuojelulain 20 §:n nojalla
 - 1) hyväksyä terveydensuojelulain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettu riskinarviointi, 2) varmistaa, että tieto riskinarvioinnin suorittamisesta ja yhteenveto sen tuloksista ovat veden käyttäjien saatavilla,
 - 3) valvoa säännöllisesti terveydensuojelulain 18 ja 18 a §:ssä tarkoitettua ja elintarvikehuoneistossa käytettävän talousveden laatua.
 - 4) todentaa valvontaohjelmien avulla, että terveydelle aiheutuvien riskien hallintatoimenpiteitä toteutetaan koko vedenjakeluketjussa vedenmuodostumisalueelta vedenoton, käsittelyn ja varastoinnin kautta vedenjakeluun, ja että hallintatoimenpiteet ovat tarkoituksenmukaisia ja tehokkaitaVoi tarvittaessa:
 - 1) asettaa toiminnanharjoittajalle veden laatua koskevia tarkkailuvelvoitteita
 - 2) määrätä talousveden desinfioitavaksi tai muuten käsiteltäväksi, jos sitä on pidettävä veden laadun kannalta tarpeellisena
 - 3) antaa veden käyttöä koskevia määräyksiä terveyshaitan ehkäisemiseksi
7. talousveden aiheuttamien epidemioiden selvittämistä ja terveydensuojelulain 20 a §:n mukaisia toimenpiteitä
8. velvoittaa terveydensuojelulain 27 §:n nojalla sen, jonka vastuulla asunnossa tai muussa oleskelutilassa esiintyvä terveyshaitta on, ryhtymään viipymättä

- tarvittaviin toimiin terveyshaitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi
9. kieltää terveydensuojelulain 29 §:n mukaisesti käyttämästä yleistä allasta tai uimarantaa tarkoitukseensa
 10. määrätä terveydensuojelulain 30 §:n mukaisesti käymälän rakennettavaksi yleiselle alueelle
 11. velvoittaa terveydensuojelulain 31 §:n 1 mom. mukaisesti kiinteistön tai yleisen alueen omistajaa tai haltijaa hävittämään terveyshaittaa aiheuttavia mikrobeja tai vahinkoeläimiä kiinteistöltä tai yleiseltä alueelta
 12. velvoittaa terveydensuojelulain 42 §:n mukaisesti alueen omistajan tai haltijan poistamaan epäkohdan tai, jollei se ole mahdollista, kieltää alueen käytön hautaamiseen
 13. terveydensuojelulain 44 §:n mukaisesti saada terveydensuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot
 14. terveydensuojelulain 45 §:n mukaisesti tehdä tarkastuksia sekä teettää niihin liittyviä tutkimuksia
 15. tarvittaessa terveydensuojelulain 46 §:n mukaisesti määrätä suorittamaan asunnontarkastus asukkaan tahdon vastaisesti
 16. terveydensuojelulain 47 §:n mukaisesti saada kunnan, valtion ja kirkon viranomaisilta kunnan terveydensuojelun kehittämisen ja valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja
 17. terveydensuojelulain 48 §:n mukaisesti saada poliisilta tai aluehallintoviranomaiselta virka-apua
 18. päättää terveydensuojelulain 50 §:n mukaisesti kunnan hyväksymän ympäristöterveydenhuollon maksutaksan mukaisista maksuista
 19. terveydensuojelulain 51 §:n mukaisesti antaa yksittäisiä kieltoja ja määräyksiä, jotka ovat välttämättömiä terveyshaitan poistamiseksi tai sen ehkäisemiseksi
 20. määrätä terveydensuojeluasetuksen 9 §:n mukaisesti muita tutkimuksia, jotka ovat perustellusta syystä välttämättömiä talousveden terveydellisen laadun turvaamiseksi
 21. tilapäisesti terveydensuojeluasetuksen 16 §:n mukaisesti rajoittaa asukkaiden määrää asunnossa taikka muussa oleskelutilassa olevien henkilöiden määrää
 22. terveydensuojeluasetuksen 42 §:n nojalla kieltää haudatun ruumiin siirtämisen tai määrätä ruumista siirrettäessä noudatettavista muista toimenpiteistä terveyshaitan ehkäisemiseksi
 23. säteilylain 44 a §:n mukaan on oikeus saada solariumvalvontaan liittyviä toiminnanharjoittajia koskevia tietoja valvontaa ja sen ohjausta varten sekä tarkastaa säteilylain 44 a §:ssä mainitut asiat sekä toimittaa tarkastuspöytäkirjan jäljennöksen tai vastaavat tiedot Säteilyturvakeskukselle säteilylain 44 b §:n mukaisesti.
 24. *elintarvikelain 7 §:n mukaan voi toimijan luotettavuuden selvittämiseksi pyytää toimijasta Harmaan talouden selvitysyksiköltä Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 5 §:ssä tarkoitetun velvoitteidenhoitoselvityksen.*
 25. *elintarvikelain 8 §:n mukaan ilmoittaa toimijalle saaneensa tiedot toiselta viranomaiselta elintarvikelain 8 § 1 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa.*
 26. *elintarvikelain 8 §:n mukaan käsittelee ilmoituksen ja tallentaa tiedot ja ilmoittaa toimijalle tietojen tallentamisesta.*

27. *elintarvikelain 10 §:n mukaan käsittelee elintarviketoimintaa koskevan ilmoituksen ja tallentaa tiedot ja ilmoittaa toimijalle tietojen tallentamisesta.*
28. *elintarvikelain 13 §:n mukaan käsittelee kontaktimateriaalitoiminnasta tehtävän ilmoituksen ja tallentaa tiedot ja ilmoittaa toimijalle tietojen tallentamisesta.*
29. *elintarvikelain 27 §:n mukaan*
 - 1) *tekee aluehallintovirastoille ja Ruokavirastolle elintarvikesäännösten mukaiset ilmoitukset ja raportit;*
 - 2) *neuvoo elintarvikealan ja kontaktimateriaalialan toimijoita ja kuluttajia sekä tiedottaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvista asioista;*
 - 3) *vastaa tarvittaessa yhteistyössä ja korvausta vastaan Ruokaviraston kanssa EU-lainsäädännössä edellytetyjen ja kansallisten seuranta- ja valvontaohjelmien suunnittelusta ja toteuttamisesta;*
 - 4) *osallistuu tarvittaessa yhteistyössä Ruokaviraston kanssa elintarvikevalvonnan viranomaisnäytteiden sekä 24 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettuihin seuranta- ja valvontaohjelmiin liittyvien näytteiden ottamisen ja analysoinnin suunnitteluun ja toteuttamiseen;*
 - 6) *valvoo kalastus- ja vesiviljelytuotteiden osalta 14 §:n 2 momentissa säädettyjen jäljitettävyyttä koskevien velvoitteiden noudattamista;*
 - 7) *julkaisee suorittamansa elintarvikevalvonnan tulokset;*
 - 8) *laatii virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista elintarvikkeita koskevan valmiussuunnitelman toimialueellaan;*
 - 9) *valvoo helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa ATP-sopimuksen mukaisesti.*
30. *elintarvikelain 33 §:n mukaan voi virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka koskevat elintarvikelain 33 §:ssä mainittuja asioita kirjallisella toimeksiannolla, siirtää viralliseen valvontaan ja muihin virallisiin toimiin liittyviä tarkastuksia, tutkimuksia ja selvityksiä toimeksiannon saaneen elimen tehtäväksi sekä viralliseen valvontaan liittyviä tehtäviä luonnollisen henkilön tehtäväksi.*
31. *elintarvikelain 39 §:n mukaan laatii vastuullaan olevaa elintarvikevalvontaa koskevat valvontasuunnitelmat.*
32. *elintarvikelain 40 §:n mukaan on oikeus tehdä virallisen valvonnan edellyttämiä tarkastuksia valvontakohteessa, tutustua asiakirjoihin ja elintarviketietoihin, tarkastaa toiminnassa käytetyt tilat, laitteet ja välineet sekä tarkastaa tilat, joita valvontaviranomainen perustellusta syystä epäilee käytettävän valvontakohteen elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminnassa. Antaa tarvittaessa kehoituksia elintarvikesäännösten noudattamiseksi. On oikeus olla läsnä Euroopan komission tekemissä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2017/625 116 artiklan mukaisissa tarkastuksissa.*
33. *elintarvikelain 41 §:n mukaan on oikeus ottaa korvauksetta valvontaa varten tarvittava määrä näytteitä sekä tallentaa ääntä ja kuvaa. Antaa todistuksen näytteenotosta. Saa tunnistautumatta tilata näytteitä etäviestintävälineiden välityksellä myytäväksi tarjottavista elintarvikkeista ja elintarvikekontaktimateriaaleista. Saatuaan näytteen ilmoittaa toimijalle, että näyte on tilattu virallista valvontaa varten.*
34. *elintarvikelain 43 §:n mukaan on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada elintarvikelain 43 §:ssä mainitut tiedot.*

35. elintarvikelain 44 §:n mukaan saa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa oma-aloitteisesti elintarvikelain 44 §:ssä säädettyssä tapauksessa mainittuja tietoja.
36. elintarvikelain 45 §:n mukaan ilmoitettava aluehallintovirastolle ja Ruokavirastolle todetuista vaaroista ihmisen terveydelle sekä tarvittaessa sellaisista valvonnassa esille tulleista muista seikoista, jotka on mainittu elintarvikelain 45 §:ssä ja pyydettyä annettava Ruokavirastolle elintarvikelain 45 §:ssä mainitut tiedot.
37. elintarvikelain 46 §:n mukaan on ilmoitettava elintarvikelain 46 §:n mukaisissa tapauksissa eläinten omistajalle tai haltijalle sekä kunnan tämän lain mukaisia tehtäviä hoitavalle valvontaviranomaiselle viipymättä ja on oikeus ilmoittaa elintarvikelain 46 §:ssä mainitusta asiasta eläimet tai elintarvikkeet vastaanottavalle toimijalle sekä Ruokavirastolle ja aluehallintovirastolle.
38. elintarvikelain 47 §:n mukaan on saatuaan 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen ruokamyrkytyksestä tai ruokamyrkytyspäilystä tai epäillessään ruokamyrkytystä muusta syystä viipymättä tehtävä tapausta koskeva selvitys yhteistyössä tartuntatautilaissa säädettyjen viranomaisten kanssa sekä toimitettava tarpeelliset ilmoitukset Terveystietokeskukseen ja hyvinvoinnin laitokselle ja Ruokavirastolle.
39. elintarvikelain 51 §:n mukaan valvoo elintarvikkeiden ja elintarvikekontaktimateriaalien vientiä. Antaa toimijan pyynnöstä elintarvikkeiden ja elintarvikekontaktimateriaalien elintarvikesäännösten mukaisuutta koskevia vientitodistuksia, jos määränpään viranomaiset niitä edellyttävät.
40. elintarvikelain 55 §:n mukaan voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan jos:
1) elintarvike tai elintarvikemateriaali, elintarvikehuoneisto tai alkutuotantopaikka taikka elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminta voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin elintarvikesäännösten vastaisia; tai
2) elintarvikkeesta tai elintarvikekontaktimateriaalista annetut tiedot voivat aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai johtaa kuluttajaa harhaan.
41. elintarvikelain 56 §:n mukaan voi kieltää elintarvikkeen alkutuotannon, valmistuksen, sisämarkkinakaupan, viennin, tukkukaupan ja muun jakelun, tarjoilun ja muun luovutuksen sekä käytön elintarvikkeen valmistuksessa, elintarvikelain 56 §:ssä mainituissa tapauksissa sekä kieltää elintarvikekontaktimateriaalin valmistuksen, sisämarkkinakaupan, viennin, tukkukaupan ja muun jakelun elintarvikelain 56 §:ssä mainituissa tapauksissa.
42. elintarvikelain 57 §:n mukaan voi määrätä toimijan poistamaan elintarvikkeen tai elintarvikekontaktimateriaalin markkinoilta elintarvikelain 57 §:ssä mainituissa tapauksissa.
Voi toimijan kustannuksella tiedottaa yleisesti turvallisuutta koskevien elintarvikesäännösten vastaisista elintarvikkeista ja elintarvikekontaktimateriaaleista elintarvikelain 57 §:n mukaisissa tapauksissa.
43. elintarvikelain 58 §:n mukaan voi ottaa elintarvikkeen tai elintarvikekontaktimateriaalin haltuunsa, jos se aiheuttaa tai on syytä

epäillä sen aiheuttavan vaaraa ihmisen terveydelle tai jos se on muulla tavalla olennaisesti elintarvikesäännösten vastainen. Antaa todistuksen, josta ilmenee haltuunoton syy sekä haltuun otettu omaisuus.

44. *elintarvikelain 59 §:n mukaan päättää, mihin tarkoitukseen elintarvikesäännösten vastaista elintarviketta tai elintarvikekontaktimateriaalia voidaan käyttää tai mihin tarkoitukseen se voidaan luovuttaa, jos elintarviketta tai elintarvikekontaktimateriaalia ei voi muuttaa määräysten mukaiseksi. Määrää elintarvikkeen tai elintarvikekontaktimateriaaliin hävitettäväksi, jos sen käyttö ei ole mahdollista tai jos terveydelliset syyt tai elintarvikesäännökset sitä edellyttävät.*
45. *elintarvikelain 67 §:n mukaan voi määrätä toimijan maksamaan vähintään 300 euron ja enintään 5 000 euron elintarvikevalvonnan seuraamusmaksun, jos toimija:*
 - 1) *harjoittaa alkutuotantoa, elintarviketoimintaa tai kontaktimateriaalitoimintaa sellaisessa toimipaikassa, jota ei ole 9 tai 11 §:n mukaisesti hyväksytty tai josta ei ole tehty 8, 10 tai 13 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;*
 - 2) *harjoittaa elintarvikkeiden tai elintarvikekontaktimateriaalien markkinointia elintarvikesäännösten vastaisella tavalla;*
 - 3) *ei noudata 12 §:ssä säädettyä velvollisuutta tiedottaa elintarviketoiminnasta liikkuvassa elintarvikehuoneistossa;*
 - 4) *ei noudata 14 §:ssä säädetty vaatimusta jäljitettävyydestä;*
 - 5) *ei noudata 15 §:ssä säädettyä vaatimusta omavalvonnasta;*
 - 6) *ei noudata 17 §:ssä säädettyä vakavia vaaroja tai ruokamyrkytyksiä koskevaa ilmoitusvelvollisuutta tai 18 §:ssä säädettyä zoonooseja koskevaa ilmoitusvelvollisuutta;*
46. *elintarvikelain 69 §:n mukaan voi jättää esitutkintaviranomaiselle ilmoittamatta rikkomuksen, jos teko tai laiminlyönti on vähäinen eikä kyseessä ole niskoittelu viranomaisen kieltoja ja määräyksiä vastaan.*
47. *elintarvikelain 72 §:n mukaan perii vuosittain 150 euron suuruisen valvonnan perusmaksun suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan piirissä olevalta valvontakohteelta, joka harjoittaa:*
 - 1) *itujen alkutuotantoa 9 §:ssä tarkoitettussa hyväksytyssä itujen alkutuotantopaikassa;*
 - 2) *10 §:ssä tarkoitettua rekisteröityä elintarviketoimintaa;*
 - 3) *elintarviketoimintaa 11 §:ssä tarkoitettussa hyväksytyssä elintarvikehuoneistossa;*
 - 4) *13 §:ssä tarkoitettua rekisteröityä elintarvikekontaktimateriaalitoimintaa.*
48. *elintarvikelain 73 §:n mukaan elintarvikelain 72 §:ssä säädetyn vuosittaisen perusmaksun lisäksi perii valvontakohteelta hyväksytyt taksan mukaisen maksun:*
 - 1) *10 ja 13 §:ssä tarkoitettujen rekisteröintiä koskevien ilmoitusten sekä 9 ja 11 §:ssä tarkoitettujen hyväksymistä koskevien hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä;*
 - 2) *kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvästä 72 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevasta tarkastuksesta ja näytteiden tutkimisesta;*

- 3) 40 §:n 1 momentissa tarkoitetun kehotuksen noudattamisen valvomiseksi tehdystä tarkastuksesta;
- 4) elintarvikesäännösten noudattamatta jättämiseen perustuvien elintarvikelain 9 luvussa tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen ja sanktioiden noudattamisen valvomiseksi tehdyistä tarkastuksista;
- 5) Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievän toimijan 51 §:n 1 momentissa tarkoitettua valvonnasta sekä mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua vientitodistuksesta.
49. elintarvikelain 79 §:n mukaan pitää yhdessä Ruokaviraston ja aluehallintoviraston kanssa valvonnan ohjausta ja kehittämistä sekä suorittamaansa valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä elintarvikelain 79 §:ssä mainituista asioista.
50. tupakkalain 8 § valvoo
- 1) tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, sähkösavukkeiden ja nikotiininesteiden myyntiä ja muuta luovuttamista sekä omavalvontaa koskevien säännösten noudattamista;
 - 2) tupakkalaissa säädettyjen markkinointi- ja esilläpitokieltoja koskevien säännösten noudattamista;
 - 3) tupakointikieltoja ja -rajoituksia koskevien säännösten noudattamista.
51. tupakkalain 45 §:n mukaan myöntää tupakkalain 44 §:ssä tarkoitetun vähittäismyyntiluvan hakemuksesta.
52. tupakkalain 48 §:n mukaan nikotiininesteiden myynnistä tehdyn ilmoituksen vastaanotettuaan toimittaa ilmoituksen tekijälle viipymättä vastaanottoilmoituksen
53. tupakkalain 49 §:n mukaan ilmoittaa Valviralle luvan myöntämisestä ja peruuttamisesta, lupaa koskevista muutoksista, myyntirikkomuksista sekä myynnin lopettamisesta.
54. tupakkalain 50 §:n mukaan tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tukkumyynnistä tehdyn ilmoituksen vastaanotettuaan toimittaa ilmoituksen tekijälle viipymättä vastaanottoilmoituksen, sekä ilmoittaa Valviralle tehdystä ilmoituksesta.
55. tupakkalain 79 §:n mukaan määrää tupakointikiellon asuinyhteisön hakemuksessa tarkoitettuihin tiloihin, jos tiloista voi niiden rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvaan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin.
56. tupakkalain 79 §:n perusteella perua määräämänsä tupakointikielto asuinyhteisön hakemuksesta, jos kiellolle ei muuttuneiden olosuhteiden vuoksi ole enää perusteita.
57. tupakkalain 82 §:n mukaan on ilmoitettava alkoholilain mukaiselle lupaviranomaiselle tupakointitilaa koskevien säännösten rikkomisesta ja rakennusvalvontaviranomaiselle tupakointitilan rakentamista, kunnossapitoa tai korjaus- ja muutostyötä koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta sekä ilmoitettava havaitsemastaan tupakointitilaa ja ulkona tapahtuvaa tupakointia koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta työsuojeluviranomaiselle
58. on tupakkalain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten oikeus:
- 1) päästä tarkastamaan tupakkalaissa tarkoitettujen tuotteiden valmistus-, pakkaus-, varastointi- ja myyntipaikan ja varmistuslaboratorioiden tiloja ja toimintaa sekä valvonnassa tarvittavia asiakirjoja;

- 2) ottaa ja saada asianomaisen tuotteen valmistajalta, maahantuojalta ja myyjältä tutkimuksia varten korvauksetta näytteitä tupakkalaissa tarkoitetuista tuotteista.
59. tupakkalain 87 §:n mukaan on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä tupakkalaissa tarkoitettujen tuotteiden valmistajilta, maahantuojilta ja myyjiltä sekä muilta viranomaisilta tietoja, jotka ovat välttämättömiä tupakkalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vastaisen toiminnan selvittämiseksi.
Pyydetessä toimittaa Valviralle tarkastuksia ja muita toimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja ja valvontaa koskevia muita tietoja.
60. tupakkalain 88 §:n mukaan saa luovuttaa toiselle valvontaviranomaiselle tupakkalain noudattamista valvottaessa tai valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja liike- tai ammattisalaisuudesta, jos tiedot ovat tarpeen kyseiselle viranomaiselle säädetyn tehtävän hoitamiseksi.
61. tupakkalain 89 §:n mukaan on oikeus saada muilta viranomaisilta virka-apua tupakkalain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi ja päätösten täytäntöön panemiseksi.
62. tupakkalain 90 §:n mukaan perii hyväksytyn taksan mukaisen maksun:
- 1) tupakkalain 44 §:ssä tarkoitettua vähittäismyyntilupaa koskevan hakemuksen käsittelystä;
 - 2) tupakkalain 48 §:ssä tarkoitetun nikotiininesteen vähittäismyyntiä koskevan ilmoituksen käsittelystä;
 - 3) tupakkalain 50 §:ssä tarkoitetun tukkumyynti-ilmoituksen käsittelystä.
 - 4) tupakkalain 79 §:ssä tarkoitetun tupakointikieltoa koskevan hakemuksen käsittelystä.
63. tupakkalain 91 §:n mukaan perii vuosittain hyväksytyn taksan mukaisen, myyntipistekohtaisen valvontamaksun siltä, jolla on tupakkalain 44 §:ssä tarkoitettu tai vanhan tupakkalain nojalla myönnetty vähittäismyyntilupa sekä siltä, joka on tehnyt tupakkalain 50 §:ssä tarkoitetun tukkumyynti-ilmoituksen.
64. tupakkalain 95 §:n nojalla pitää tupakkalaissa tarkoitettujen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä, valvontaa ja tilastointia varten rekisteriä elinkeinonharjoittajista.
65. tupakkalain 96 §:n nojalla jos havaitsee tupakkalain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaista toimintaa, voi kieltää tällaisen toiminnan.
66. tupakkalain 97 §:n voi korvauksetta peruuttaa tupakkalain 44 §:ssä tarkoitetun vähittäismyyntiluvan vähintään viikon ja enintään kuuden kuukauden määräajaksi, jos vähittäismyyntiluvan haltija kunnan tai muun valvontaviranomaisen kirjallisesta varoituksesta taikka rikosoikeudellisesta seuraamuksesta huolimatta:
- 1) myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita, sähkösavukkeita, täyttösäiliöitä, nikotiininesteitä, höyrystettäväksi tarkoitettuja nikotiinittomia nesteitä tai poltettavaksi tarkoitettuja kasviperäisiä tuotteita, joiden vähittäismyyntipakkaukset ovat tupakkalain 5 luvun säännösten vastaisia;
 - 2) jättää ilmoittamatta tupakkalain 49 §:ssä tarkoitettuja olennaisia tietoja;
 - 3) tupakkalain 51 §:n vastaisesti myy tai muutoin luovuttaa savuttomia tupakkatuotteita;
 - 4) tupakkalain 53 §:n vastaisesti myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, tupakointivälineitä, sähkösavukkeita tai nikotiininesteitä alle 18-vuotiaalle taikka tupakkalain 56 §:n vastaisesti sallii alle 18-vuotiaan myydä tai muutoin luovuttaa mainittuja tuotteita;

- 5) tupakkalain 57 §:n vastaisesti myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, tupakointivälineitä, sähkösavukkeita tai nikotiininesteitä automaattisesta myyntilaitteesta;
- 6) tupakkalain 58 §:n vastaisesti myy tai muutoin luovuttaa tupakkatuotteita, sähkösavukkeita tai nikotiininesteitä kuluttajalle etäviestintä käyttäen;
- 7) tupakkalain 68 §:n vastaisesti markkinoi tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, tupakointivälineitä, sähkösavukkeita tai nikotiininesteitä;
- 8) tupakkalain 71 §:n vastaisesti pitää tupakkatuotteita, tupakan vastikkeita, sähkösavukkeita tai nikotiininesteitä taikka niiden tavaramerkkejä esillä myyntipaikassa;
67. lääkelain 54 a §:n mukaan myöntää nikotiinivalmisteiden myyntiluvat sekä antaa luvassa myyntiä koskevia määräyksiä
68. lääkelain 54 c §:n mukaan tarkastaa nikotiinivalmisteiden varasto- ja myyntipaikkoja sekä valvoa nikotiinivalmisteiden myyntiä
69. lääkelain 54 c §:n mukaan kieltää toiminta sekä asettaa määräaika, jonka kuluessa toiminta on lopetettava
70. lääkelain 54 c §:n mukaan peruttaa nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan määräajaksi tai kokonaan
71. lääkelain 54 d §:n mukaan periä nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan hakijalta vähittäismyyntiluvasta maksun sekä valvontaan liittyvistä toimenpiteistä vuosittaista valvontamaksua ympäristöterveydenhuollon taksan mukaisesti
72. antaa ympäristönsuojelulain 42 §:n mukaisia lausuntoja ympäristönsuojelulain 39 §:n mukaisista ympäristölupahakemuksista, joiden luvat myöntää kunnan ympäristösuojeluviranomainen
73. antaa lausuntoja yksityistä sosiaalipalveluista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 1 §:n mukaisesta lupahakemuksesta
74. ulkoilulain 21 §:n mukaisesti antaa ulkoilulain 20 §:n mukaisen ilmoituksen johdosta määräyksiä tai kieltää aiotun toiminnan kyseisessä paikassa
75. ulkoilulain 24 §:n mukaisesti antaa leirintäalueen pitäjälle huomautuksia tai päättää leirintäalueen sulkemisesta määräajaksi.
76. ulkoilulain 25 §:n mukaisesti kieltää tilapäisen leirintäalueen pitämisen ja antaa muita määräyksiä.

Ympäristöterveystarkastajalla ja elintarviketarkastajalla on toimivaltaa seuraavissa tapauksissa ja heillä on oikeus:

77. antaa terveydensuojelulain 15 §:ssä mainitun ilmoituksen tekijälle todistuksen ilmoituksen vastaanottamisesta, käsittelee ilmoituksen ja tekee tarvittaessa terveydensuojelulain 45 § tarkoitetun tarkastuksen. Tarvittaessa kuulee tarpeellisessa laajuudessa niitä, joihin vaikutukset voivat kohdistua.
78. terveydensuojelulain 20 §:n nojalla
 - 1) hyväksyä terveydensuojelulain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettu riskinarviointi,
 - 2) varmistaa, että tieto riskinarvioinnin suorittamisesta ja yhteenveto sen tuloksista ovat veden käyttäjien saatavilla,
 - 3) valvoa säännöllisesti terveydensuojelulain 18 ja 18 a §:ssä tarkoitetun ja elintarvikehuoneistossa käytettävän talousveden laatua.
 - 4) todentaa valvontaohjelmien avulla, että terveydelle aiheutuvien riskien hallintatoimenpiteitä toteutetaan koko vedenjakeluketjussa vedenmuodostumisalueelta vedenoton, käsittelyn ja varastoinnin kautta

vedenjakeluun, ja että hallintatoimenpiteet ovat tarkoituksenmukaisia ja tehokkaita

Voi tarvittaessa:

- 1) asettaa toiminnanharjoittajalle veden laatua koskevia tarkkailuvelvoitteita
 - 2) määrätä talousveden desinfioitavaksi tai muuten käsiteltäväksi, jos sitä on pidettävä veden laadun kannalta tarpeellisenä
 - 3) antaa veden käyttöä koskevia määräyksiä terveyshaitan ehkäisemiseksi
79. talousveden aiheuttamien epidemioiden selvittämistä ja terveydensuojelulain 20 a §:n mukaisia toimenpiteitä
80. terveydensuojelulain 44 §:n mukaisesti saada terveydensuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot
81. terveydensuojelulain 45 §:n mukaisesti tehdä tarkastuksia sekä teettää niihin liittyviä tutkimuksia
82. terveydensuojelulain 48 §:n mukaisesti saada poliisilta tai aluehallintoviranomaiselta virka-apua
83. päättää terveydensuojelulain 50 §:n mukaisesti kunnan hyväksymän ympäristöterveydenhuollon maksutaksan mukaisista maksuista
84. säteilylain 44 a §:n mukaan on oikeus saada solariumvalvontaan liittyviä toiminnanharjoittajia koskevia tietoja valvontaa ja sen ohjausta varten sekä tarkastaa säteilylain 44 a §:ssä mainitut asiat sekä toimittaa tarkastuspöytäkirjan jäljennöksen tai vastaavat tiedot Säteilyturvakeskukselle säteilylain 44 b §:n mukaisesti.
85. elintarvikelain 7 §:n mukaan voi toimijan luotettavuuden selvittämiseksi pyytää toimijasta Harmaan talouden selvitysyksiköltä Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 5 §:ssä tarkoitetun velvoitteidenhoitoselvityksen.
86. elintarvikelain 8 §:n mukaan ilmoittaa toimijalle saaneensa tiedot toiselta viranomaiselta elintarvikelain 8 § 1 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa.
87. elintarvikelain 8 §:n mukaan käsittelee ilmoituksen ja tallentaa tiedot ja ilmoittaa toimijalle tietojen tallentamisesta.
88. elintarvikelain 10 §:n mukaan käsittelee elintarviketoimintaa koskevan ilmoituksen ja tallentaa tiedot ja ilmoittaa toimijalle tietojen tallentamisesta.
89. elintarvikelain 13 §:n mukaan käsittelee kontaktimateriaalitoiminnasta tehtävän ilmoituksen ja tallentaa tiedot ja ilmoittaa toimijalle tietojen tallentamisesta.
90. elintarvikelain 27 §:n mukaan
- 1) tekee aluehallintovirastoille ja Ruokavirastolle elintarvikesäännösten mukaiset ilmoitukset ja raportit;
 - 2) neuvoa elintarvikealan ja kontaktimateriaalialan toimijoita ja kuluttajia sekä tiedottaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvista asioista;
 - 3) vastaa tarvittaessa yhteistyössä ja korvausta vastaan Ruokaviraston kanssa EU-lainsäädännössä edellytetyjen ja kansallisten seuranta- ja valvontaohjelmien suunnittelusta ja toteuttamisesta;
 - 4) osallistuu tarvittaessa yhteistyössä Ruokaviraston kanssa elintarvikevalvonnan viranomaisnäytteiden sekä 24 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettuihin seuranta- ja valvontaohjelmiin liittyvien näytteiden ottamisen ja analysoinnin suunnitteluun ja toteuttamiseen;
 - 6) valvoo kalastus- ja vesiviljelytuotteiden osalta 14 §:n 2 momentissa säädettyjen jäljitettävyyttä koskevien velvoitteiden noudattamista;

- 7) julkaisee suorittamansa elintarvikevalvonnan tulokset;
- 8) laatii virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista elintarvikkeita koskevan valmiussuunnitelman toimialueellaan;
- 9) valvoo helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa ATP-sopimuksen mukaisesti.
91. elintarvikelain 39 §:n mukaan laati vastuullaan olevaa elintarvikevalvontaa koskevat valvontasuunnitelmat.
92. elintarvikelain 40 §:n mukaan on oikeus tehdä virallisen valvonnan edellyttämiä tarkastuksia valvontakohteessa, tutustua asiakirjoihin ja elintarviketietoihin, tarkastaa toiminnassa käytetyt tilat, laitteet ja välineet sekä tarkastaa tilat, joita valvontaviranomainen perustellusta syystä epäilee käytettävän valvontakohteen elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminnassa. Antaa tarvittaessa kehoituksia elintarvikesäännösten noudattamiseksi. On oikeus olla läsnä Euroopan komission tekemissä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2017/625 116 artiklan mukaisissa tarkastuksissa.
93. elintarvikelain 41 §:n mukaan on oikeus ottaa korvauksetta valvontaa varten tarvittava määrä näytteitä sekä tallentaa ääntä ja kuvaa. Antaa todistuksen näytteenotosta. Saa tunnistautumatta tilata näytteitä etäviestintävälineiden välityksellä myytäväksi tarjottavista elintarvikkeista ja elintarvikekontaktimateriaaleista. Saatuaan näytteen ilmoittaa toimijalle, että näyte on tilattu virallista valvontaa varten.
94. elintarvikelain 43 §:n mukaan on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada elintarvikelain 43 §:ssä mainitut tiedot.
95. elintarvikelain 44 §:n mukaan saa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa oma-aloitteisesti elintarvikelain 44 §:ssä säädettyssä tapauksessa mainittuja tietoja.
96. elintarvikelain 45 §:n mukaan ilmoitettava aluehallintovirastolle ja Ruokavirastolle todetuista vaaroista ihmisen terveydelle sekä tarvittaessa sellaisista valvonnassa esille tulleista muista seikoista, jotka on mainittu elintarvikelain 45 §:ssä ja pyydettyessä annettava Ruokavirastolle elintarvikelain 45 §:ssä mainitut tiedot.
97. elintarvikelain 46 §:n mukaan on ilmoitettava elintarvikelain 46 §:n mukaisissa tapauksissa eläinten omistajalle tai haltijalle sekä kunnan tämän lain mukaisia tehtäviä hoitavalle valvontaviranomaiselle viipymättä ja on oikeus ilmoittaa elintarvikelain 46 §:ssä mainitusta asiasta eläimet tai elintarvikkeet vastaanottavalle toimijalle sekä Ruokavirastolle ja aluehallintovirastolle.
98. elintarvikelain 47 §:n mukaan on saatuaan 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen ruokamyrkytyksestä tai ruokamyrkytyspäilystä tai epäillessään ruokamyrkytystä muusta syystä viipymättä tehtävä tapausta koskeva selvitys yhteistyössä tartuntatautilaissa säädettyjen viranomaisten kanssa sekä toimitettava tarpeelliset ilmoitukset Terveystietokeskukselle ja Ruokavirastolle.
99. elintarvikelain 51 §:n mukaan valvoo elintarvikkeiden ja elintarvikekontaktimateriaalien vientiä. Antaa toimijan pyynnöstä elintarvikkeiden ja elintarvikekontaktimateriaalien elintarvikesäännösten

mukaisuutta koskevia vientitodistuksia, jos määränpään viranomaiset niitä edellyttävät.

100. elintarvikelain 55 §:n mukaan voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan jos:
 - 1) elintarvike tai elintarvikemateriaali, elintarvikehuoneisto tai alkutuotantopaikka taikka elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminta voi aiheuttaa varaa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin elintarvikesäädösten vastaisia; tai
 - 2) elintarvikkeesta tai elintarvikekontaktimateriaalista annetut tiedot voivat aiheuttaa vaara ihmisen terveydelle tai johtaa kuluttajaa harhaan.
101. elintarvikelain 56 §:n mukaan voi kieltää elintarvikkeen alkutuotannon, valmistuksen, sisämarkkinakaupan, viennin, tukkukaupan ja muun jakelun, tarjoilun ja muun luovutuksen sekä käytön elintarvikkeen valmistuksessa, elintarvikelain 56 §:ssä mainituissa tapauksissa sekä kieltää
102. elintarvikelain 67 §:n mukaan voi määrätä toimijan maksamaan vähintään 300 euron ja enintään 5 000 euron elintarvikevalvonnan seuraamusmaksun, jos toimija:
 - 1) harjoittaa alkutuotantoa, elintarviketoimintaa tai kontaktimateriaalitoimintaa sellaisessa toimipaikassa, jota ei ole 9 tai 11 §:n mukaisesti hyväksytty tai josta ei ole tehty 8, 10 tai 13 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;
 - 2) harjoittaa elintarvikkeiden tai elintarvikekontaktimateriaalien markkinointia elintarvikesäädösten vastaisella tavalla;
 - 3) ei noudata 12 §:ssä säädettyä velvollisuutta tiedottaa elintarviketoiminnasta liikkuvassa elintarvikehuoneistossa;
 - 4) ei noudata 14 §:ssä säädetty vaatimusta jäljitettävyydestä;
 - 5) ei noudata 15 §:ssä säädettyä vaatimusta omavalvonnasta;
 - 6) ei noudata 17 §:ssä säädettyä vakavia vaaroja tai ruokamyrkytyksiä koskevaa ilmoitusvelvollisuutta tai 18 §:ssä säädettyä zoonooseja koskevaa ilmoitusvelvollisuutta;
103. elintarvikelain 69 §:n mukaan voi jättää esitutkintaviranomaiselle ilmoittamatta rikkomuksen, jos teko tai laiminlyönti on vähäinen eikä kyseessä ole niskoittelu viranomaisen kieltoja ja määräyksiä vastaan.
104. elintarvikelain 72 §:n mukaan perii vuosittain 150 euron suuruisen valvonnan perusmaksun suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan piirissä olevalta valvontakohteelta, joka harjoittaa:
 - 1) itujen alkutuotantoa 9 §:ssä tarkoitetussa hyväksytyssä itujen alkutuotantopaikassa;
 - 2) 10 §:ssä tarkoitettua rekisteröityä elintarviketoimintaa;
 - 3) elintarviketoimintaa 11 §:ssä tarkoitetussa hyväksytyssä elintarvikehuoneistossa;
 - 4) 13 §:ssä tarkoitettua rekisteröityä elintarvikekontaktimateriaalitoimintaa.
105. elintarvikelain 73 §:n mukaan elintarvikelain 72 §:ssä säädetyn vuosittaisen perusmaksun lisäksi perii valvontakohteelta hyväksytyn taksan mukaisen maksun:
 - 1) 10 ja 13 §:ssä tarkoitettujen rekisteröintiä koskevien ilmoitusten sekä 9 ja 11 §:ssä tarkoitettujen hyväksymistä koskevien hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä;

- 2) *kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvästä 72 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevasta tarkastuksesta ja näytteiden tutkimisesta;*
 - 3) *40 §:n 1 momentissa tarkoitetun kehotuksen noudattamisen valvomiseksi tehdystä tarkastuksesta;*
 - 4) *elintarvikesäännösten noudattamatta jättämiseen perustuvien elintarvikelain 9 luvussa tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen ja sanktioiden noudattamisen valvomiseksi tehdyistä tarkastuksista;*
 - 5) *Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievän toimijan 51 §:n 1 momentissa tarkoitettua valvonnasta sekä mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua vientitodistuksesta.*
106. *elintarvikelain 79 §:n mukaan pitää yhdessä Ruokaviraston ja aluehallintoviraston kanssa valvonnan ohjausta ja kehittämistä sekä suorittamaansa valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä elintarvikelain 79 §:ssä mainituista asioista.*
 107. tupakkalain 8 §:n valvoo
 - 1) tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, sähkösavukkeiden ja nikotiininesteiden myyntiä ja muuta luovuttamista sekä omavalvontaa koskevien säännösten noudattamista;
 - 2) tupakkalaissa säädettyjen markkinointi- ja esilläpitokieltoja koskevien säännösten noudattamista;
 - 3) tupakointikieltoja ja -rajoituksia koskevien säännösten noudattamista.
 108. tupakkalain 48 §:n mukaan nikotiininesteiden myynnistä tehdyn ilmoituksen vastaanotettuaan toimittaa ilmoituksen tekijälle viipymättä vastaanottoilmoituksen
 109. tupakkalain 49 §:n mukaan ilmoittaa Valviralle luvan myöntämisestä ja peruuttamisesta, lupaa koskevista muutoksista, myyntirikkomuksista sekä myynnin lopettamisesta.
 110. tupakkalain 50 §:n mukaan tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tukkumyynnistä tehdyn ilmoituksen vastaanotettuaan toimittaa ilmoituksen tekijälle viipymättä vastaanottoilmoituksen sekä ilmoittaa Valviralle tehdystä ilmoituksesta.
 111. tupakkalain 79 §:n mukaan määrää tupakointikiellon asuinyhteisön hakemuksessa tarkoitettuihin tiloihin, jos tiloista voi niiden rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvaan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin.
 112. tupakkalain 79 §:n perusteella perua määräämänsä tupakointikielto asuinyhteisön hakemuksesta, jos kiellolle ei muuttuneiden olosuhteiden vuoksi ole enää perusteita.
 113. tupakkalain 82 §:n mukaan on ilmoitettava alkoholilain mukaiselle lupaviranomaiselle tupakointitilaa koskevien säännösten rikkomisesta ja rakennusvalvontaviranomaiselle tupakointitilan rakentamista, kunnossapitoa tai korjaus- ja muutostyötä koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta sekä ilmoitettava havaitsemastaan tupakointitilaa ja ulkona tapahtuvaa tupakointia koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta työsuojeluviranomaiselle
 114. on tupakkalain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten oikeus:
 - 1) päästä tarkastamaan tupakkalaissa tarkoitettujen tuotteiden valmistus-, pakkaus-, varastointi- ja myyntipaikan ja varmistuslaboratorioiden tiloja ja toimintaa sekä valvonnassa tarvittavia asiakirjoja;

- 2) ottaa ja saada asianomaisen tuotteen valmistajalta, maahantuojalta ja myyjältä tutkimuksia varten korvauksetta näytteitä tupakkalaissa tarkoitetuista tuotteista.
115. tupakkalain 87 §:n mukaan on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä tupakkalaissa tarkoitettujen tuotteiden valmistajilta, maahantuojilta ja myyjiltä sekä muilta viranomaisilta tietoja, jotka ovat välttämättömiä tupakkalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vastaisen toiminnan selvittämiseksi.
- Pyydettäessä toimittaa Valviralle tarkastuksia ja muita toimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja ja valvontaa koskevia muita tietoja.
116. tupakkalain 88 §:n mukaan saa luovuttaa toiselle valvontaviranomaiselle tupakkalain noudattamista valvottaessa tai valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja liike- tai ammattisalaisuudesta, jos tiedot ovat tarpeen kyseiselle viranomaiselle säädetyn tehtävän hoitamiseksi.
117. tupakkalain 89 §:n mukaan on oikeus saada muilta viranomaisilta virka-apua tupakkalain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi ja päätösten täytäntöön panemiseksi.
118. tupakkalain 90 §:n mukaan perii hyväksytyn taksan mukaisen maksun:
- 1) tupakkalain 48 §:ssä tarkoitetun nikotiininesteen vähittäismyyntiä koskevan ilmoituksen käsittelystä;
 - 2) tupakkalain 50 §:ssä tarkoitetun tukkumyynti-ilmoituksen käsittelystä.
 - 3) tupakkalain 79 §:ssä tarkoitetun tupakointikieltoa koskevan hakemuksen käsittelystä.
119. tupakkalain 91 §:n mukaan perii vuosittain hyväksytyn taksan mukaisen, myyntipistekohtaisen valvontamaksun siltä, jolla on tupakkalain 44 §:ssä tarkoitettu tai vanhan tupakkalain nojalla myönnetty vähittäismyyntilupa sekä siltä, joka on tehnyt tupakkalain 50 §:ssä tarkoitetun tukkumyynti-ilmoituksen.
120. tupakkalain 95 §:n nojalla pitää tupakkalaissa tarkoitettujen lupa- ja ilmoitusasioiden käsittelyä, valvontaa ja tilastointia varten rekisteriä elinkeinonharjoittajista.
121. tupakkalain 96 §:n nojalla jos havaitsee tupakkalain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaista toimintaa, voi kieltää tällaisen toiminnan.
122. lääkelain 54 c §:n mukaan tarkastaa nikotiinivalmisteiden varasto- ja myyntipaikkoja sekä valvoa nikotiinivalmisteiden myyntiä
123. lääkelain 54 c §:n mukaan kieltää toiminta sekä asettaa määräaika, jonka kuluessa toiminta on lopetettava
124. antaa lausuntoja yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 1 §:n mukaisesta lupahakemuksesta
125. ulkoilulain 24 §:n mukaisesti antaa leirintäalueen pitäjälle huomautuksia
126. ulkoilulain 25 §:n mukaisesti kieltää tilapäisen leirintäalueen pitämisen ja antaa muita määräyksiä
127. eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 50 §:n mukaan on oikeus valvontaa varten toteuttaa eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain, sivutuoteasetuksessa ja täytäntöönpanoasetuksessa säädettyjä toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita sekä niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, tarkastaa kuljetusvälineitä ja toimijan kirjanpitoa sekä ottaa maksutta tarpeellisia näytteitä sivutuotteista ja niistä johdetuista tuotteista.
- On oikeus saada tässä eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain, sivutuoteasetuksessa ja täytäntöönpanoasetuksessa säädettyä tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat toimijalta. Toimijan on

vaadittaessa annettava valvontaviranomaiselle ja valtuutetuille tarkastajille kaikki tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot.

Elintarviketarkastajalla on lisäksi toimivaltaa seuraavissa tapauksissa ja hänellä on oikeus:

128. *elintarvikelain 9 §:n mukaan hyväksyy alkutuotantopaikan. Voi asettaa päätöksessään ehtoja vaarojen ehkäisemiseksi, tallentaa tiedot ja ilmoittaa toimijalle tietojen tallentamisesta.*
129. *elintarvikelain 11 §:n mukaan hyväksyy elintarvikelain 11 § 1 momentissa tarkoitetut elintarvikehuoneistot. Voi asettaa päätöksessään ehtoja vaarojen ehkäisemiseksi, tallentaa tiedot ja ilmoittaa toimijalle tietojen tallentamisesta. Ilmoittaa hyväksymänsä elintarvikehuoneiston Ruokavirastolle.*
130. *elintarvikelain 33 §:n mukaan voi virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka koskevat elintarvikelain 33 §:ssä mainittuja asioita kirjallisella toimeksiannolla, siirtää viralliseen valvontaan ja muihin virallisiin toimiin liittyviä tarkastuksia, tutkimuksia ja selvityksiä toimeksiannon saaneen elimen tehtäväksi sekä viralliseen valvontaan liittyviä tehtäviä luonnollisen henkilön tehtäväksi.*
131. *elintarvikelain 57 §:n mukaan voi määrätä toimijan poistamaan elintarvikkeen tai elintarvikekontaktimateriaalin markkinoilta elintarvikelain 57 §:ssä mainituissa tapauksissa.
Voi toimijan kustannuksella tiedottaa yleisesti turvallisuutta koskevien elintarvikesäännösten vastaisista elintarvikkeista ja elintarvikekontaktimateriaaleista elintarvikelain 57 §:n mukaisissa tapauksissa.*
132. *elintarvikelain 58 §:n mukaan voi ottaa elintarvikkeen tai elintarvikekontaktimateriaalin haltuunsa, jos se aiheuttaa tai on syytä epäillä sen aiheuttavan vaaraa ihmisen terveydelle tai jos se on muulla tavalla olennaisesti elintarvikesäännösten vastainen. Antaa todistuksen, josta ilmenee haltuunoton syy sekä haltuun otettu omaisuus.*
133. *elintarvikelain 59 §:n mukaan päättää, mihin tarkoitukseen elintarvikesäännösten vastaista elintarviketta tai elintarvikekontaktimateriaalia voidaan käyttää tai mihin tarkoitukseen se voidaan luovuttaa, jos elintarviketta tai elintarvikekontaktimateriaalia ei voi muuttaa määräysten mukaiseksi. Määrää elintarvikkeen tai elintarvikekontaktimateriaaliin hävitettäväksi, jos sen käyttö ei ole mahdollista tai jos terveydelliset syyt tai elintarvikesäännökset sitä edellyttävät.*

Siilinjärven kunnan elintarvikevalvontaa hoitavilla **kunnaneläinlääkäreillä** on tehdyn sopimuksen mukaisesti toimivaltaa valvontatehtävissä, jotka lainsäädännön mukaan edellyttävät virkaeläinlääkärin kelpoisuutta (Valtioneuvoston asetus eläinperäisten elintarvikkeiden viranomaisvalvontaa tekevien henkilöiden pätevyys- ja kielitaitovaatimuksista 312/2021) ja heillä on oikeus näissä tehtävissä:

134. *elintarvikelain 27 §:n mukaan
1) tekee aluehallintovirastoille ja Ruokavirastolle elintarvikesäännösten mukaiset ilmoitukset ja raportit;*

- 2) neuvo elintarvikealan ja kontaktimateriaalialan toimijoita ja kuluttajia sekä tiedottaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvista asioista;
 - 3) vastaa tarvittaessa yhteistyössä ja korvausta vastaan Ruokaviraston kanssa EU-lainsäädännössä edellytettyjen ja kansallisten seuranta- ja valvontaohjelmien suunnittelusta ja toteuttamisesta;
 - 4) osallistuu tarvittaessa yhteistyössä Ruokaviraston kanssa elintarvikevalvonnan viranomaisnäytteiden sekä 24 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettuihin seuranta- ja valvontaohjelmiin liittyvien näytteiden ottamisen ja analysoinnin suunnitteluun ja toteuttamiseen;
 - 5) huolehtii tarvittaessa ante mortem tarkastuksesta alkuperätilalla tai muualla teurastamon ulkopuolella;
 - 6) valvoo kalastus- ja vesiviljelytuotteiden osalta 14 §:n 2 momentissa säädettyjen jäljitettävyyttä koskevien velvoitteiden noudattamista;
 - 7) julkaisee suorittamansa elintarvikevalvonnan tulokset;
 - 8) laatii virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista elintarvikkeita koskevan valmiussuunnitelman toimialueellaan;
 - 9) valvoo helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa ATP-sopimuksen mukaisesti.
135. elintarvikelain 40 §:n mukaan on oikeus tehdä virallisen valvonnan edellyttämiä tarkastuksia valvontakohteessa, tutustua asiakirjoihin ja elintarviketietoihin, tarkastaa toiminnassa käytetyt tilat, laitteet ja välineet sekä tarkastaa tilat, joita valvontaviranomainen perustellusta syystä epäilee käytettävän valvontakohteen elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminnassa. Antaa tarvittaessa kehoituksia elintarvikesäännösten noudattamiseksi. On oikeus olla läsnä Euroopan komission tekemissä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2017/625 116 artiklan mukaisissa tarkastuksissa.
 136. elintarvikelain 41 §:n mukaan on oikeus ottaa korvauksetta valvontaa varten tarvittava määrä näytteitä sekä tallentaa ääntä ja kuvaa. Antaa todistuksen näytteenotosta. Saa tunnistautumatta tilata näytteitä etäviestintävälineiden välityksellä myytäväksi tarjottavista elintarvikkeista ja elintarvikekontaktimateriaaleista. Saatuaan näytteen ilmoittaa toimijalle, että näyte on tilattu virallista valvontaa varten.
 137. elintarvikelain 43 §:n mukaan on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada elintarvikelain 43 §:ssä mainitut tiedot.
 138. elintarvikelain 44 §:n mukaan saa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa oma-aloitteisesti elintarvikelain 44 §:ssä säädettyssä tapauksessa mainittuja tietoja.
 139. elintarvikelain 45 §:n mukaan ilmoitettava aluehallintovirastolle ja Ruokavirastolle todetuista vaaroista ihmisen terveydelle sekä tarvittaessa sellaisista valvonnassa esille tulleista muista seikoista, jotka on mainittu elintarvikelain 45 §:ssä ja pyydettyessä annettava Ruokavirastolle elintarvikelain 45 §:ssä mainitut tiedot.
 140. elintarvikelain 46 §:n mukaan on ilmoitettava elintarvikelain 46 §:n mukaisissa tapauksissa eläinten omistajalle tai haltijalle sekä kunnan tämän lain mukaisia tehtäviä hoitavalle valvontaviranomaiselle viipymättä ja on oikeus ilmoittaa elintarvikelain 46 §:ssä mainitusta asiasta eläimet tai

elintarvikkeet vastaanottavalle toimijalle sekä Ruokavirastolle ja aluehallintovirastolle.

141. *elintarvikelain 55 §:n mukaan voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan jos:
1) elintarvike tai elintarvikemateriaali, elintarvikehuoneisto tai alkutuotantopaikka taikka elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminta voi aiheuttaa varaa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin elintarvikesäädösten vastaisia; tai
2) elintarvikkeesta tai elintarvikekontaktimateriaalista annetut tiedot voivat aiheuttaa vaara ihmisen terveydelle tai johtaa kuluttajaa harhaan.*
142. *elintarvikelain 56 §:n mukaan voi kieltää elintarvikkeen alkutuotannon, valmistuksen, sisämarkkinakaupan, viennin, tukkukaupan ja muun jakelun, tarjoilun ja muun luovutuksen sekä käytön elintarvikkeen valmistuksessa, elintarvikelain 56 §:ssä mainituissa tapauksissa sekä kieltää elintarvikekontaktimateriaalin valmistuksen, sisämarkkinakaupan, viennin, tukkukaupan ja muun jakelun elintarvikelain 56 §:ssä mainituissa tapauksissa.*
143. *elintarvikelain 67 §:n mukaan voi määrätä toimijan maksamaan vähintään 300 euron ja enintään 5 000 euron elintarvikevalvonnan seuraamusmaksun, jos toimija:
1) harjoittaa alkutuotantoa, elintarviketoimintaa tai kontaktimateriaalitoimintaa sellaisessa toimipaikassa, jota ei ole 9 tai 11 §:n mukaisesti hyväksytty tai josta ei ole tehty 8, 10 tai 13 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;
2) harjoittaa elintarvikkeiden tai elintarvikekontaktimateriaalien markkinointia elintarvikesäännösten vastaisella tavalla;
3) ei noudata 12 §:ssä säädettyä velvollisuutta tiedottaa elintarviketoiminnasta liikkuvassa elintarvikehuoneistossa;
4) ei noudata 14 §:ssä säädetty vaatimusta jäljitettävyydestä;
5) ei noudata 15 §:ssä säädettyä vaatimusta omavalvonnasta;
6) ei noudata 17 §:ssä säädettyä vakavia vaaroja tai ruokamyrkytyksiä koskevaa ilmoitusvelvollisuutta tai 18 §:ssä säädettyä zoonooseja koskevaa ilmoitusvelvollisuutta;*
144. *elintarvikelain 69 §:n mukaan voi jättää esitutkintaviranomaiselle ilmoittamatta rikkomuksen, jos teko tai laiminlyönti on vähäinen eikä kyseessä ole niskoittelu viranomaisen kieltoja ja määräyksiä vastaan.*
145. *elintarvikelain 73 §:n mukaan elintarvikelain 72 §:ssä säädetyn vuosittaisen perusmaksun lisäksi perii valvontakohteelta hyväksytyn taksan mukaisen maksun:
1) 10 ja 13 §:ssä tarkoitettujen rekisteröintiä koskevien ilmoitusten sekä 9 ja 11 §:ssä tarkoitettujen hyväksymistä koskevien hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä;
2) kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvästä 72 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevasta tarkastuksesta ja näytteiden tutkimisesta;
3) 40 §:n 1 momentissa tarkoitetun kehotuksen noudattamisen valvomiseksi tehdystä tarkastuksesta;
4) elintarvikesäännösten noudattamatta jättämiseen perustuvien elintarvikelain 9 luvussa tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen ja sanktioiden noudattamisen valvomiseksi tehdyistä tarkastuksista;*

5) Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievän toimijan 51 §:n 1 momentissa tarkoitettu valvonnasta sekä mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettu vientitodistuksesta.

Perii elintarvikealan toimijalta hyväksymänsä taksan mukaisen maksun 27 §:n 4 momentin 5 kohdan tarkoittamasta alkuperätilalla tai muualla teurastamon ulkopuolella tehtävästä ante mortem -tarkastuksesta.

146. elintarvikelain 79 §: mukaan pitää yhdessä Ruokaviraston ja aluehallintoviraston kanssa valvonnan ohjausta ja kehittämistä sekä suorittamaansa valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä elintarvikelain 79 §:ssä mainituista asioista.
147. eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 35 §:n mukaan kunnaneläinlääkäriin toimivalta Kuopion kaupungin alueella
148. eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 45 §:n mukaan valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä sivutuoteasetuksen ja täytöntöönpanoasetuksen noudattamista, sekä lisäksi:
 - 1) valvoo hyväksymiään ja rekisteröimiään sivutuotealan toimijoita ja laitoksia;
 - 2) valvoo Elintarviketurvallisuusviraston ohella Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymiä ja rekisteröimiä sivutuotealan toimijoita ja laitoksia lukuun ottamatta teurastamon yhteydessä toimivia laitoksia, joiden valvonta kuuluu kokonaisuudessaan Elintarviketurvallisuusvirastolle;
 - 3) tarkastaa toimialueensa muita paikkoja, joissa sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita kerätään, kuljetetaan, käsitellään, muunnetaan, jalostetaan, varastoidaan, saatetaan markkinoille, jaellaan, käytetään tai hävitetään.Lisäksi täytöntöönpanoasetuksen liitteessä XI olevan I luvun 1 jakson 3 kohdan mukaisen käsittelemättömän lannan terveyttä koskevan vakuutuksen antaa toimijan pyynnöstä kunnaneläinlääkäri.
149. eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 50 §:n mukaan on oikeus valvontaa varten toteuttaa eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain, sivutuoteasetuksessa ja täytöntöönpanoasetuksessa säädettyjä toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita sekä niitä koskevia asiakirjoja käsitellään, käytetään tai säilytetään, tarkastaa kuljetusvälineitä ja toimijan kirjanpitoa sekä ottaa maksutta tarpeellisia näytteitä sivutuotteista ja niistä johdetuista tuotteista.

On oikeus saada tässä eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain, sivutuoteasetuksessa ja täytöntöönpanoasetuksessa säädettyä tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat toimijalta. Toimijan on vaadittaessa annettava valvontaviranomaiselle ja valtuutetuille tarkastajille kaikki tarkastusta ja valvontaa varten tarpeelliset tiedot.